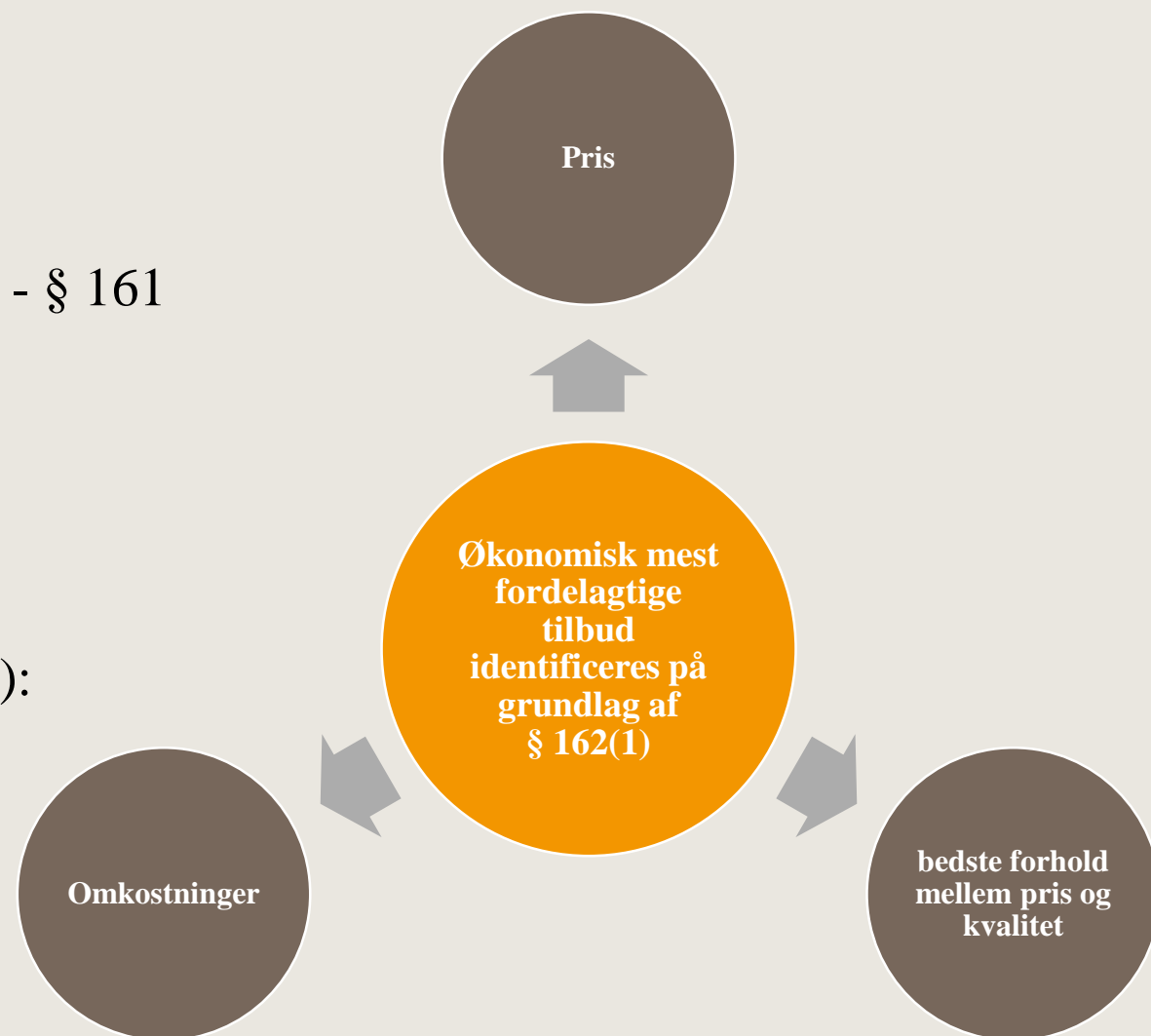

Tildeling og livscyklusomkostninger

Tildeling og livscyklusomkostninger

- › Tildeling til ”*det økonomisk mest fordelagtige tilbud*” - § 161
- › Omkostninger – alle former for omkostninger, herunder priser og livscyklusomkostninger - § 162(2)
- › Livscyklusomkostninger kan inddrages ved (§ 166(1)):
 - › *omkostninger*, og
 - › *bedste forhold mellem pris og kvalitet*

Totalomkostninger (TCO)

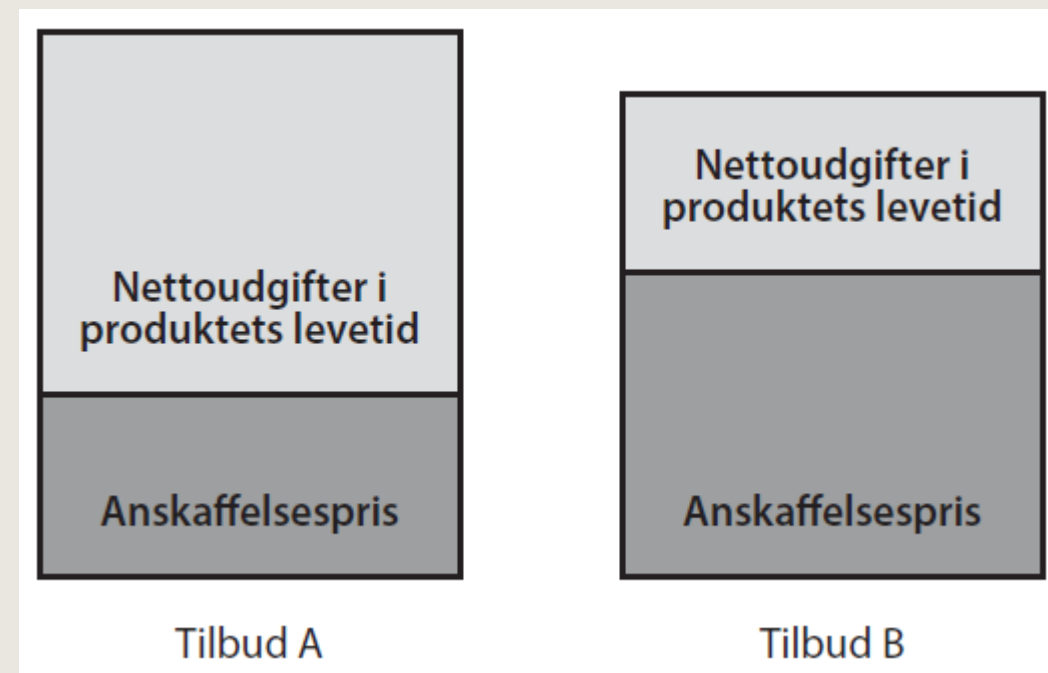
› Totalomkostninger

= summen af anskaffelsesprisen + nettoudgifterne i brugsperioden.

- › Nettoudgifterne = Alle nettoomkostninger forbundet med *anskaffelsen, rådigheden, brugen og afhændelsen* af det pågældende produkt i hele produktets levetid.

› KFST Vejledning 2014:

› Totalomkostninger i udbud

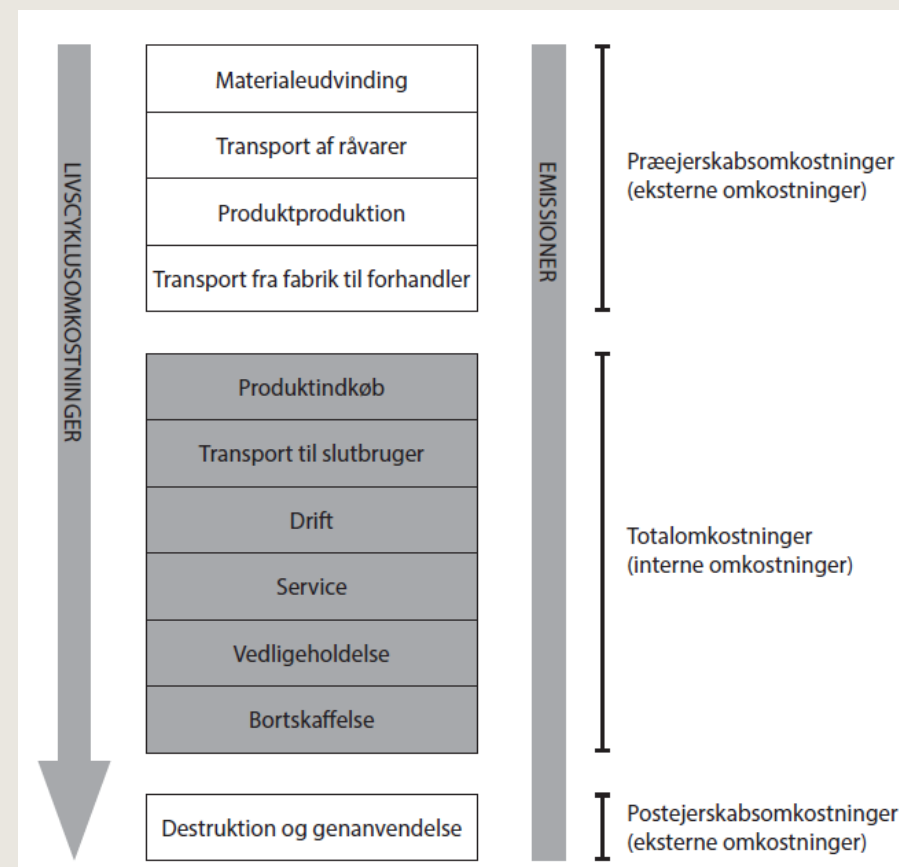

Figur 1: Totalomkostninger ved tilbud A og B

Livscyklusomkostninger (LCC)

› Livscyklusomkostninger omfatter:

- › Præjerskabsomkostninger (eksterne omkostninger)
- › Totalomkostninger (interne omkostninger)
- › Postejerskabsomkostninger (eksterne omkostninger)
- › Emissioner

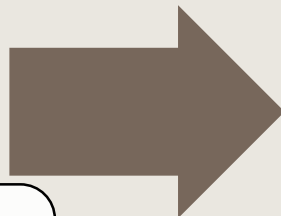

Totalomkostninger (TCO) kontra livscyklusomkostninger (LCC)

- › **Livscyklusomkostninger** = stort set enhver omkostning ifm. *produktionen samt hele produktets levetid*

Præjerskabsomkostninger

- Omkostninger fra tiden *før* ordregivers anskaffelse
- Eksempelvis omkostninger ifm. materialeudvinding, transport af råvarer, produktproduktion og transport fra fabrik til forhandleren

Postejerskabsomkostninger

- Omkostninger forbundet med produktet *efter* afsluttet brug
- Eksempelvis: omkostninger ifm. miljøpåvirkninger, destruktion og genanvendelse

Regulering af livscyklusomkostninger

- › § **166** - omkostninger omfattet *interne* og *eksterne* livscyklusomkostninger
- › § **167** - gennemsigtighed og proportionalitet
- › § **168** - betingelser til den metode, som ordregiver anvender til vurdering af eksterne omkostninger

Interne og eksterne livscyklusomkostninger (LCC)

Interne LCC-omkostninger jf. § 166 stk. 1, nr. 1

Omkostninger, der afholdes af *ordregiveren eller andre brugere*

Eksempelvis:

- (a) omkostninger i forbindelse med *erhvervelse*,
- (b) omkostninger i forbindelse med *brug* såsom forbrug af energi og andre ressourcer,
- (c) omkostninger til *vedligeholdelse*, og
- (d) omkostninger i forbindelse med *bortskaffelse* såsom indsamling og genindvinding.

Eksterne LCC-omkostninger jf. § 166 stk. 1, nr. 2

Omkostninger knyttet til det udbudte, *som kan henføres til eksterne virkninger på miljøet.*

Eksempelvis:

- (a). omkostninger forbundet med drivhusgasemissioner,
- (b). andre forurenende emissioner, *samt*
- (c). andre omkostninger i forbindelse med modvirkning af klimaændringer

Interne livscyklusomkostninger (§ 166, stk. 1, nr. 1) - fortsat

> Eksempel

Et udbud af akutlægebiler, hvor ordregiver også inddrager omkostninger forbundet med uddannelse af sundhedspersonel til de nye køretøjer, køretøjernes benzinforbrug, omkostninger forbundet med specialindretning, udgifterne til nødvendigt nyt udstyr afhængig af de tilbudte køretøjer, prisen på serviceaftaler og reservedelsomkostninger, omkostninger forbundet med forventede opgraderinger i køretøjets levetid til eksempelvis nye skærpede miljøkrav med videre.

Gennemsigtighed og proportionalitet (§ 167)

- › Ordregiver skal sørge for, at det fremgår af udbudsbekendtgørelsen eller det øvrige udbudsmateriale, *dels* hvilke oplysninger tilbudsgiverne skal fremlægge, *dels* hvilken metode ordregiveren vil anvende til at beregne livscyklusomkostningerne.
- › Svært i praksis
 - › Det må accepteres, at tilbudsgiverne ikke kan levere et identisk datagrundlag, og ordregiver bør i disse mere komplekse situationer vælge en metode, der kan rumme forskellighederne mellem de tilbudte løsninger.
 - › Proportionalitetsprincippet. De data, som tilbudsgiverne skal fremlægge, kan være forbundet med høje transaktionsomkostninger for tilbudsgiverne. Essentielt med en metode til beregning af livscyklusomkostninger, der hænger sammen med og står i forhold til kontraktens genstand.

Metoden til vurdering af eksterne livscyklusomkostninger (§ 168)

Betingelser til vurderingsmetoden ved inddragelse af eksterne livscyklusomkostninger:

(1)	(2)	(3)	(4)
Metoden skal være baseret på <u>objektivt verificerbare og ikke-diskriminerende kriterier</u> , navnlig når den ikke er udarbejdet til gentagen eller konstant anvendelse	Metoden <u>må ikke uretmæssigt favorisere visse økonomiske aktører</u> eller stille dem mindre gunstigt.	Metoden skal være <u>tilgængelig</u> for alle økonomiske aktører.	De oplysninger, som kræves, <u>skal kunne fremskaffes ved en rimelig indsats</u> af økonomiske aktører, der udviser almindelig påpasselighed, herunder tilbudsgivere fra tredjelande, der er parter i Agreement on Government Procurement (GPA) eller andre internationale aftaler, som EU er bundet af.

Ministeren kan fastsættes nærmere regler for beregning af livscyklusomkostninger jf. § 168(2)

Den tekniske specifikation af ydelsen (§§ 39-48)

- › Forudgående markedsundersøgelse (§ 39) ?

- › Tekniske specifikationer (§§ 40-45)
 - › Krav skal være proportionale med kontraktens værdi og mål
 - › Fastsættelse af egenskaber og tekniske krav til fremstillings- eller leveringsprocessen (§ 40(2))
 - › Herunder brug af energieffektive produktionsmetoder eller brug af miljøvenlige produkter i produktionen af det ønskede indkøb.

- › Mærkning, certificering, kvalitetssikrings- og miljøledelsesstandarder
 - › Krav om mærkning (§ 46)
 - › Krav om testrapporter, certificering og anden dokumentation (§§ 47-48)
 - › Kvalitetssikringstandarder og miljøledelsesstandarder (§§ 157-158)
 - › Anden passende dokumentation skal accepteres, men begrænset ressourceforbrug til kontrol (Betænkning over lovforslaget)

Betingelser for kontraktens gennemførelse

- › Ordregiver kan fastsætte særlige betingelser jf. § 176
 - › Betingelserne skal være forbundet med kontraktens genstand jf. § 163
- › Tildelingskriterier kontra kontraktvilkår
 - › Kontraktvilkår som *mindstekrav til ydelsen*
 - › Tildelingskriterier som *konkurrenceparameter*

Indarbejdelse som mindstekrav til ydelsen

› Den mest *almindelige* måde at anvende TCO i dag

› *Relevans*

- › Hvis udbuddet vedrører en ydelse, hvor de væsentligste omkostninger i brugsperioden er centreret om enkelte omkostningsposter. Eksempelvis et produkt, som har en høj anskaffelsespris, men som hverken behøver nogen væsentlig vedligeholdelse eller bemanning, hvorved de eneste driftsomkostninger bliver til forbrug af vand, varme og el.

› *Eksempel*

- › Køretøjet skal køre minimum 25 kilometer på en liter benzin;
- › Byggeriet skal være en bestemt energiklasse;
- › Det elektriske apparat i henholdsvis standby og under brug, må højst må have et elforbrug på XX og YY watt.

Indarbejdelse som mindstekrav til ydelsen

Fordele

Ordregiver (og tilbudsgiver) behøver ikke bruge ressourcer på opstillingen og brugen af totaløkonomiske beregningsmodeller

Fra starten skabes klarhed over, hvorvidt den udbudte ydelse er relevant for de enkelte aktører i markedet.

Ulemper

Fastsættelse af det gode mindstekrav kræver omfattende markedskendskab latent risiko for, at ordregiver kommer til at fastsætte uhensigtsmæssige mindstekrav, der begrænser konkurrencen og hindrer, at ordregiver får den løsning, der bedst matcher ordregivers behov til den rette pris.

Efterfølgende ændringer af ”almindelige” mindstekrav som udgangspunkt ændring af grundlæggende elementer annullation og fornyet udbudsprocedure.

Indarbejdelse som mindstekrav til ydelsen

1. Minimumskravet skal være forbundet med kontraktgenstanden.

2. Minimumskravet skal være tilstrækkeligt præcist og objektivt beskrevet. Heraf følger, at der ikke må efterlades et vidt skøn i formuleringen af mindstekravet. – Kan spørgsmålet om opfyldelse besvares ja/nej?

**Anvendelsen af mindstekrav
forudsætter opfyldelsen af 4 kriterier**

3. Det skal fremgå tydeligt af udbudsbetingelserne, at der er tale om et minimumskrav.

4. Tilbudsgiverne skal nemt kunne gennemskue, hvordan de kan dokumentere, at et minimumskrav er opfyldt.

Livscyklusomkostninger som et tildelingskriterium

- › Livscyklusomkostninger kan anvendes som et tildelingskriterium
 - › ”Omkostninger” eller ”bedste forhold mellem pris og kvalitet” som tildelingskriterie.
 - › Anvendeligt hvor et ikke-økonomisk kriterie skal tillægges vægt.
 - › Mindre egnet ved mindre anskaffelser, da beregning af livscyklusomkostninger kan være ressourcekrævende.
 - › Tildelingskriterier samt evalueringsmetoden samt de forhold, der tillægges betydning ved tilbudsevalueringen.
 - › Tildelingskriterierne skal fastholdes hele udbudsproceduren igennem.
 - › Livscyklusomkostning som kvantitativt eller kvalitativt kriterium:
 - › Kvantitativt kriterium: Totalpris udregnes som nutidsværdi lagt sammen med anskaffelsesomkostningerne.
 - › Kvalitativt kriterium: Materialekvalitet, slidstyrke, rengøringsvenlighed, brugervenlighed m.v.

Indkøb af en samlet ydelse

› *Relevans*

- › En oplagt mulighed for at sikre både totaløkonomi og budgetsikkerhed kan ved visse anskaffelser være at overveje en model, hvor leverandøren af den udbudte ydelse også er ansvarlig for driften af det anskaffede i en periode efter levering.

› *Fordele*

- › Udfordringer med validitet og validering af de data, som tilbudsgiverne byder ind med som en del af deres tilbud, bliver mindre interessant, da de eksempelvis selv bærer risikoen for, om oplyste levetider er korrekte eller ”for optimistiske”.

› *Ulemper*

- › Ordregiver foretrækker ofte selv at drive og vedligeholde sine aktiver, da ordregiver har et beredskab af ansatte til at håndtere den løbende drift og vedligeholdelse.
- › Leveringssikkerhed ved misligholdelse?

Kontraktuel opfølgning

- › Fastsættelse af sanktionsmuligheder
 - › Skal sikre ærlighed og budgetsikkerhed under tilbudsafgivelsen.
 - › Mulighed for kompensation, herunder bod eller lignende.

TAK FOR NU

